

únia
materských
centier

materské centrá

občasník Únie materských centier www.materskecentra.sk ročník XV. č. 1 Apríl 2019 ISSN 1338-3531

Aby sny neostali snami

Prvých šesť rokov v živote dieťaťa je kľúčových,
vtedy sa naša osobnosť formuje, vtedy sa často
rozhoduje, čo v živote dosiahneme a kým budeme.

Bezplatný 5-mesačný program
Učenie pre život pomáha znevýhodneným
rodinám správne rozvíjať osobnosť detí
vo veku 0 – 6 rokov, aby ich sny nemuseli
ostať len snami.

Viac informácií získate vo svojom
materskom centre.

Pomáhame deťom zo znevýhodnených
rodín v lepšom štarte do života.

Retrospektíva Míle pre mamu

Pred 15-timi rokmi zorganizovali ženy z Únie materských centier prvé podujatie ku Dňu matiek. Ich cieľom bolo upozorniť ľudí v štátnych inštitúciách a v komerčných zariadeniach, že na Slovensku žije množstvo matiek, ktoré nechcú svoje dieťa nechávať v kočíku čakať pred ich dverami. Hlavným bodom programu bol Guinnessov rekord v počte osôb tlačiacich kočík na trase 1 míle. V tú májovú sobotu pršalo už od rána. Napriek tomu prišlo viac ako sto ľudí aj s deťmi v kočíkoch.

O rok podujatie zopakovali. Trasu jednej míle prešlo takmer trikrát viac ľudí. Do tretieho ročníka sa už zapojili aj ženy zo 14-tich štátov sveta a ďalšie mestá na Slovensku. Malo to nevídaný úspech.

„Boli to krásne roky, keď sme s podujatím ku Dňu matiek začínali. Vtedy bola úplne iná doba. V predajniach, na úradoch, dokonca aj v nemocniciach bol bežne zákaz vstupu s kočíkom,“ spomína bývalá koordinátorka podujatia Katarína Králiková.

Na štvrtý rok sa mamy z Únie materských centier rozhodli, že už nebudú organizovať prekonávanie vlastného Guinnessovho rekordu. *„Bolo dôležité upriamiť pozornosť ľudí aj na ostatné mamy a tomu sme prispôbili aj cieľ podujatia Míla pre mamu,“* dodáva Katarína Králiková.

Úctu si zaslúžia aj mamy, ktoré si kočík nemôžu dovoliť. A aj tie, ktorých deti už nie sú

v kočíku. A tiež staré mamy, krstné mamy, adoptívne mamy a aj na budúce mamy.

Muži aj ženy, deti aj dospelí, každý dostal príležitosť poďakovať svojim mamám. A to registráciou

a prejedním jednej míle pešo, na bicykli, v kočíku, či na invalidnom vozíku. Takto vzdáva úctu mame z roka na rok viac ľudí. Postupne, veľmi pomaly sa tiež mení aj celá spoločnosť.

Za uplynulé roky sa zmenili aj mamy v materských a rodinných centrách. Prišla nová generácia žien, ktoré už nezažili ten bolestný „zákaz vstupu s kočíkom,“ avšak riešia ďalšie aktuálne situácie, s ktorými sa trápia mnohé mamy. Aj vďaka podujatiu Míla pre mamu a jeho medializácií sa podarilo ženám v Únii materských centier dosiahnuť zmeny, o ktorých kedysi dávno matky ani nesnívali.

Ženy - matky sú prizývané k tvorbe zákonov, ktoré sa týkajú materstva, rodičovstva a sociálnych tém rodiny. Ženy - matky začali postupne podporovať aj uvedomelí muži a ženy z podnikateľského sektora.

Dnes si už nikto nedovolí nalepiť na svoje dvere „zákaz vstupu s kočíkom“. Bola by to hanba medializovaná cez sociálne siete a to je priestor, kde každý chce vyzeráť pekne. Toto sa zlepšilo za uplynulých 15 rokov. *„Obrovskú zásluhu na tom majú mamy z materských a rodinných centier, z Únie materských centier a v neposlednom rade hlavne ľudia, ktorí navštevujú podujatie Míla pre mamu,“* dodáva na záver Katarína Králiková.

Katarína Králiková

MÍĽA PRE MAMU

unia
materských
centier

11.mája 2019 15:00-18:00 hod.
areál Kuchajda - Bratislava - Nové Mesto
Vstup voľný

CIRKUS KUS

THALIA TEATRO

Rodinné centrum Prešporkovo

O silných mamách v histórii Bratislavy

TJ Sokol, Bratislava Vinohrady – oddiel modernej
gymnastiky
SZUŠ ART PEGAS

Partneri:

ACTIVE KIDS
DETSKÉ FUNKČNÉ OBLEČENIE

Oficiálny nápoj
podujatia:

 BRATISLAVA

wüstenrot

STAVEBNÉ SPORENIE | POISTENIE | ÚVERY

Zlatá
studňa
Zlatičko

MARY KAY®

Bratislava
Nové
Mesto

NIVEA

BABY

MĪĽA PRE MAMU

11.mája 2019

Únia
materských
centier

Najväčšia oslava Dňa matiek vo vašom meste

Bánovce nad Bebravou - MC Anjelikovo;
Banská Bystrica - RC Hviezdička, MC Mamina;
Bratislava - Únia materských centier, RC Prešporkovo; **Brezno** - mesto;
Detva - Centrum Studnička; **Galanta** - RC Bambul'kovo;
Handlová - MC Lienka; **Hriňová** - MC Mravček;
Humenné - RC Malíček; **Košice** - MC Lentilka, MC Pastierik, RC Stonožka;
Levice - MC Medulienka; **Lipová** - MC Nezbedko;
Lučenec - MC Jahôdka; **Malacky** - MC Vánok; **Martin** - RC Wings;
Močenok - Obec; **Námestovo** - RC Drobček;
Nitra - MC Klokanček; **Nižná** - MC Dupajda;
Opatovská Nová Ves - RC Štvorlístok; **Poprad** - MC Bambino;
Považská Bystrica - MC Včielka; **Prievidza** - MC Slniečko;
Rohožník - MC Kvietok; **Ružomberok** - MC Nevedko;
Sečovce - MC Sovička; **Senec** - RC Senecké Slniečko;
Senica - MC Stonožkine slniečka; **Sereď** - Hudram;
Sliač - MsKS; **Sobrance** - mesto; **Svit** - RC Ako doma;
Stará Turá - MC Žabka; **Šajdíkove Humence** - TJ Kerko;
Šaľa - MC Mamy mamám; **Šenkvice** - Adamkovo centrum detí;
Trenčianske Teplice - RC Ovečka; **Trenčín** - MC Srdiečko;
Veľké Zálužie - MC Blšky; **Vráble** - MC Chrobáčik;
Zlaté Moravce - MC Mami-Oáza; **Zvolen** - RC Svet rodiny;
Žiar nad Hronom - MC Úlik; **Žilina** - MC Nezábudka;
Žitavany - ZŠ J.V.Šimka Žitavany;

Zahraníčie

Dublin - Slovak Centre
Přerov - Duha Klub Rodinka; **Brno** - IQ Roma Servis

Mediálni partneri:

Oficiálny nápoj
podujatia:

Zlatá
studňa
Zlašičko

Axess školiace kurzy

Ekonomická a spoločenská udržateľnosť v Európe: AXESS školiace kurzy sú už k dispozícii na interaktívnej platforme s otvorenými vzdelávacími zdrojmi.

Únia materských centier je zapojená do projektu AXESS, ktorý bude končiť v októbri 2019. AXESS (Získanie kľúčových kompetencií pre hospodársku a sociálnu udržateľnosť) je európsky projekt podporený programom Erasmus plus Európskej komisie, kľúčová akcia 2. Projekt zapája 8 partnerov zo 7 krajín (Belgicko, Grécko, Taliansko, Macedónia, Rumunsko, Slovensko a Španielsko) so špeciálnym zameraním na dospelé ženy. Viac o partnerských organizáciách nájde pod záložkou Partneri. Prezrite si ich web stránky, aby ste ich lepšie spoznali. Počas leta (od júna do augusta 2019) bude prebiehať séria testovacích stretnutí v našich materských centrách, kde predstavím vybrané moduly – témy a prepojíme ich s prednáškami s odborníkmi a praktickými príkladmi. Je dôležité pochopiť ako teória funguje v praxi. Na konci týchto stretnutí bude možnosť dostať certifikát o absolvovaní kurzu. Máme naplánované školenia Ako si hľadať prácu online (plus bezpečnosť osobných informácií na internete) spojenú s diskusiou s mamičkou na MD, ktorá pracovala ako personálna pracovníčka vo veľkej výrobnej firme. Bude vedieť poradiť a odpovedať na otázky zúčastnených

mám. A taktiež MC Nezábudka bude hostiť tému Trvalá udržateľnosť a participácia – zodpovednosť nás všetkých za túto planétu, ktorú spojíme s návštevou v prvom bezobalovom obchode v Žiline a dotkneme sa tak témy o nulovom odpade (zerov waste). Všetky podrobnejšie informácie nájdete na konferencii v priebehu mája a júna.

Kurzy sú k dispozícii na AXESS platforme s otvorenými vzdelávacími zdrojmi - www.axesslearning.eu – a pozostávajú z 10 modulov v 7 jazykoch, ktorých cieľom je vyškolenie cieľovej skupiny v oblasti riešenia problémov, časového plánovania, používania inovatívnych digitálnych technológií, najlepšieho využitia Internetu a smartfónov, zamestnateľnosti, hľadania práce pomocou sociálnych sietí a iné. Po kliknutí na www.axesslearning.eu zvolte v pravom hornom rohu verziu SK a môžete začať so samo vzdelávaním v čase, ktorý vám najlepšie vyhovuje. Stránka je stále v procese vylepšovania a dopĺňania. Je tam aj množstvo doplňujúcich a inšpiratívnych materiálov. Stačí si ich prečítať. Pre utvrdenie získaných vedomostí sme vytvorili pracovný zošit, ktorý vám má pomôcť usporiadať vlastné myšlienky a správne postupovať pri vzdelávaní online. Budem vďačná za akúkoľvek spätnú väzbu, postrehy, doplnenia a nápady ako túto platformu www.axesslearning.eu vylepšiť a sprehľadniť ju.

*Mgr. Katarína Scott,
koordinátorka projektu,
Únia materských centier*

A joint initiative of the European Union, the Ministry of Education and Social Inclusion of the Slovak Republic

Axess školiace kurzy

Regionálne stretnutie The Human Safety Net (THSN) a Generali v Budapešti

11. – 12. 3. 2019.

Na toto stretnutie boli pozvané všetky spolupracujúce neziskovky ako UMC, ktoré spolupracujú v Európe s Generali a THSN na dvoch programoch: program pre rodiny a program pre novorodencov. ÚMC som zastupovala ja a Andrea Dobošová z MC Nevedko v Ružomberku. Mali sme spoločné aj oddelené stretnutia. Na oddelenom stretnutí s Francescou Vezzini (Programová riadielka) sme sa jeden druhému predstavili osobne, aj sme hovorili o našich organizáciách a programoch. V rámci programov pre rodiny sú zapojené tieto štáty a organizácie:

1. Novak Djokovic foundation, Belehrad, Srbsko (<https://novakdjokovicfoundation.org/all-projects/>)

2. ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE LJUBLJANA MOSTE-POLJE, Ljubjana, Slovinsko (<https://prijateljmladine.wixsite.com/zpmmoste/programs>)

3. Big Brothers Big Sisters Österreich, Viedeň, Rakúsko (<https://bigbrothers-big-sisters.at/>)

Všetky rozhovory aj osobné výmeny názorov a postrehov z našej oblasti – rodičia na MD, výchova a rozvoj detí, aktívna dobrovoľnícka činnosť – boli veľmi povzbudivé. Okrem dobrej praxe sa podelili aj s faktom, že sa boria s tými istými problémami ako my, ale už majú aspoň lepšie vyriešenú otázku financovania. Dobrovoľnícka činnosť v chápaní práca zdarma je už temer nemožná. Big Brothers Big Sisters Österreich po niekoľkých rokoch rokovani presadila svoj program (mentorovanie mladých a ich ro-

dín) ako prevenciu proti kriminálnej aktivite, teda rakúska vláda prispieva istou sumou na každého účastníka kurzu. V Ljubjane ide o tím odborníkov, ktorí sú zaplatení cez projekty. Títo sa osobitne venujú rodičom a osobitne deťom. Organizujú veľké tábory a víkendy, kde rodiny môžu tráviť spoločne čas. Na tie čiastočne prispieva štát. Novak Djokovic foundation je zo 70% priamo dotovaná Novakom a zvyšných 30% dostávajú od iných sponzorov. Majú však nízku návštevnosť a často sa stáva, že rodičia prestanú chodiť na kurzy. Tiež majú ťažkosti povzbudiť rodičov, aby ich deti navštevovali formálnu škôlku – prípravu na školu. Deti často zostávajú doma u starých rodičov, či príbuzných. Deti tým pádom nemajú rozvinutú motoriku, pozornosť, pohybové schopnosti a zaostávajú v napredovaní a získavaní vedomostí. Musím napísať, že ÚMC má najlepšie výsledky napriek tomu, že sme dobrovoľníci a naozaj nemáme finančné odmeny. Teda vidno, že to nie je len o peniazoch a odviesť kvalitnú robotu nie priamo súvisí so štedrým rozpočtom.

Na našom stretnutí bola zúčastnená aj Ewa Konczal z European Venture Philanthropy Association (www.evpa.eu.com), ktorá hovorila o sociálnom podnikaní. Už 14 rokov združuje firmy a jednotlivcov a vytvára finančné fondy na podporu nás neziskoviek, aby sme sa postavili organizačne aj finančne na svoje nohy a tak dosiahli sociálny dopad na našu cieľovú skupinu. Teda vytvára partnerstvá, kde my ako neziskovka dostaneme cieleňú expertízu a know-how z komerčného prostredia a dohodneme sa na spoločnom ciele. Po uplynutí času a investícií nastane premena na neziskovku, ktorá je finančne sebestačná a ešte navyše rieši sociálny problém. Sama potvrdila, že ľudia z nášeho sektora sú pracovití a experti vo svojej oblasti, ale (citujem) „na prď“ manažéri. Po získaní partnerstva manažéri

z firiem pomáhajú organizácii akou je napr. Únia materských centier so všetkým čo sa týka štruktúry sociálneho podniku (personalistika: najímanie/prepúšťanie ľudí, motívacia, Finančné záležitosti: finančné plány, projektové zámery a aktivity na ich dosiahnutie, Prevádzka: nákup – obstaranie potrebných služieb a prác), aby sme my mohli pracovať na týchto cieľoch dlhodobo a s výsledkami. Pretože je pravda, že sme zapálení pre našu prácu v materských centrách, ale

nie sme zorganizovaní, konštruktívni a časovo a finančne výkonní.

Bol to jeden z najzaujímavejších a inšpirujúcich osobných rozhovorov. Ewa je Polka a má plné vrece nápadov pre našu sieť. Budeme s ňou určite v kontakte. Máme aj niekoľko zážitkov, ale to je určite na večerné rozhovory na Valnom zhromaždení alebo v Kľačane na MDMC.

Katarína Scott

únia
materských
centier

www.UČENIEPREŽIVOT.sk

Spoločne vytvárame možnosti pre lepší život

Skupina Generali v rámci projektu The Human Safety Net v spolupráci s Úniou materských centier spustila program s názvom Učenie pre život. Jeho cieľom je dosiahnuť pre deti zo znevýhodnených rodín čo najlepší základ do života a to vďaka kvalitnej starostlivosti a vzdelávaniu.

Projekt poisťovne Generali The Human Safety Net pomáha už v 18 krajinách na celom svete vrátane Slovenska, kde v novembri minulého roka v spolupráci s Úniou materských centier konal prvý program zameraný na znevýhodnené rodiny - Učenie pre život. Cieľom programu je aktívne pomáhať tým, ktorí to potrebujú a zabezpečiť kvalitný a plnohodnotný život aj pre budúce generácie.

Čo je program Učenie pre život?

Učenie pre život je bezplatný vzdelávací program určený znevýhodneným rodinám

a to sociálne, finančne alebo zdravotne. Spoločne sa vzdelávajú rodičia, ale aj deti od 0 – 6 rokov formou Montessori metódy. Práve vek 0 – 6 rokov je zásadným obdobím pre budúcnosť človeka. Adekvátna stimulácia mozgu a dostatok správnych podnetov v tomto období významne ovplyvní osobnostný základ každého človeka.

Čo sa nám počas prvého programu podarilo?

„Pilotný“ program Učenie pre život trval 3 mesiace (november 2018 až január 2019)

a konal sa v šiestich materských a rodinných centrách na celom Slovensku – v Bratislave, Prievidzi, Nižnej nad Oravou, Považskej Bystrici, Žiline a Ružomberku. Program absolvovalo 59 rodín so 70 deťmi vo veku 0 - 6 rokov, ktoré sa vzdelávali vo vyše sedemdesiatich kurzoch.

Rodiny v materských centrách navštevovali raz týždenne vzdelávacie hodiny vedené Montessori metódou pod taktovkou kvalifikovanej vyškolenej lektorky. Rodičia sa počas stretnutí naučili, ako správne rozvíjať schopnosti a zručnosti svojich detí (senzomotorické, pohybové, zmyslové) a venovali sa aj aktivitám každodenného života ako je obliekanie alebo umývanie. Okrem toho mnohé rodiny využívali aj iné podporné aktivity, ako napríklad individuálne poradenstvo a pomoc pri riešení rôznych problémov a otázok. S niektorými rodinami dokonca prebehli osobné stretnutia a návštevy priamo u nich doma.

Prvé dojmy rodičov po absolvovaní kurzu:

„Dcéрке sa zlepšil trojprstový úchop, predtým to nevedela, teraz drží nožík a vie vkladať guľôčky...“

„Syn sa prestal báť. Hrá sa aj s inými deťmi, čo predtým nedokázal, zlepšila sa mu jemná motorika, nožík, vkladanie, nožnice.“

„Po niekoľkých návštevách sme viac spolu a viac spolu vytvárame veci.“

„Dvojčky sa vedľa viac sústrediť na činnosť, ktorú práve robia, naučili sa vracat hračky na miesto, máme lepší vzťah, lebo na nich nekričím.“

„Naučila som sa nezasahovať dieťaťu do činnosti, hry, ktorú práve robí. Učím sa, že ho mám pozorovať. Dieťa je pokojnejšie a ja tiež.“

„Uvedomila som si, ako je dobre robiť v tichu, pokojné miesto pomáha k tvorivosti detí, ale aj mne osobne.“

Program Učenie pre život samozrejme pokračuje ďalej. Od februára do júna ho navštevujú nové rodiny, ktorým The Human Safety Net pomáha.

Pohyb a hra = Pohybko

Pohyb je pre každé dieťa prirodzený a zároveň aj nevyhnutný. Deti disponujú obrovským množstvom energie, ktorú potrebujú zo seba dostať von, majú túžbu hýbať sa, ktorá je rovnako prirodzená ako túžba spoznávať nové veci.

V rodinnom centre Obláčik, v bratislavskej mestskej časti Lamač, sa preto snažíme spájať pohyb s objavovaním iných hier v rámci kurzu s názvom „Pohybko“.

Áké sú to teda hry? Volajú sa psychomotorické hry. Od bežných hier sa odlišujú najmä použitím netradičných pomôcok, ale aj tým, že tu niet víťazov ani porazených. Víťazmi sú všetci, ktorí sa týchto hier zúčastnia. V pozícii lektorky zabezpečujem priebeh psychomotorických hier pre deti od 4 – do 6 rokov v rozsahu 45 minút. Na začiatku každej hodiny si vytvoríme tzv. komunitný kruh, ktorého cieľom je spoznať svojich kamarátov a povedať si, čo nás dnes čaká. Každú hru dostatočne vysvetlíme a vhodnou motiváciou realizujeme. Samotný pojem psychomotorika je vedený ako forma pohybovej aktivity, ktorá je zameraná na prežívanie pohybu. Vedie k poznávaniu vlastného tela, okolitého sveta a k zážitkom pohybových aktivít. Hry v psychomotorike delíme podľa rôznych kritérií, napr. podľa použitého náradia a náčinia alebo podľa oblasti vnímania: telesná schéma, rovnováha, priestorová orientácia, hmatové vnímanie, optické vníma-

nie, akustické vnímanie. Základným princípom psychomotoriky je teda využívanie jednoduchých herných činností, činností s náradím a náčiním, kontaktných prvkov a prvkov pohybovej muzikoterapie, vrátane relaxačných techník.

Pri realizácii psychomotorických hier a cvičení počas nášho kurzu „Pohybko“ používame štandardné náčinie, ktoré máme k dispozícii (lopty, švihadlá, kolký, žienky, padák, lano, balóny a podobne), ale aj veci bežnej dennej potreby (kuchynský riad - hubky, uzávery od PET fliaš, noviny, štipce na bielizeň...), ktoré sa deťom veľmi páčia. Práve tie im umožnia ľahšie zvládať pohybové činnosti, ktoré sa budú následne vyskytovať aj v ich každodennom živote.

Ak chcete deťom otvoriť dvere k pohybu, spojte to s objavovaním nového a urobte to spolu s nimi. My sa o to v Obláčiku už snažíme.:

Martina Luptáková

Hravo s fotografiou

Rodinné centrum Obláčik iniciovalo už v r. 2016 prospešné viacgeneračné prepojenie, ktoré veľmi spontánne vyústilo do organizovania amatérskej súťaže v digitálnej fotografii Lamačský fotomaratón. Spojili sme sily s agilnými seniormi z Fotoklubu pri Jednote dôchodcov Slovenska v Lamači a podarilo sa nám vytvoriť silný pocit vzájomnej komunitnej spolupatričnosti, utužiť vzťahy a vytvoriť priestor na rozvoj originálnych tvorivých aktivít.

Realizovali sme už tri ročníky fotografickej súťaže, v ktorej počas troch dní fotia tri generácie účastníkov zábery na tri vypísané témy. Následne sa koná vernisáž a výstava ocenených diel v priestoroch miestneho kina. Avšak účastníkom sa venujeme počas celého roka formou drobných podujatí, kde prebieha tvorivý dialóg, ktorý znamená obohatenie o nadhľad a skúsenosti. Dospelým účastníkom tohto projektu sme v minulom roku priniesli besedy s fotografiami a zorganizovali fotogenickú vychádzku po uličkách Starého mesta v Bratislave, s odborným výkladom turistickej sprievodkyne. Pre detských účastníkov fotosúťaže, vo veku od 6 do 10 rokov, sme v spolupráci so Stredoeurópskym domom

fotografie zase 23. novembra 2018 zrealizovali workshop. Skupinka chlapcov a dievčat sa hrovou formou dozvedela niečo z histórie vzniku fenoménu fotografie, následne si prakticky vyskúšali svoje zručnosti v interiéri veľkej herne. Na záver si deti mohli osobne ohmatať zákrakmenom camera obscura. Vznikli mnohé efektné a unikátne zábery, ktoré účastníci kurzu odprezentovali aj svojim rodičom. Niektorí z nich od úžasu až onemeli: bolo to pre nich objavné a podnetné uvedomiť si, čo dokážu šikovné a vnímavé deti pri správnom odbornom vedení. Kto vie? Možno to pomôže naštartovať ich rozvoj práve v oblasti digitálnej fotografie, resp. minimálne to podporí ich vytváranie zručností v tejto oblasti.

Projekt Lamačského fotomaratónu je živou snahou o založenie tradície amatérskej fotosúťaže v digitálnej fotografii a s potešením môžem uviesť, že bude pokračovať aj v r. 2019 svojim štvrtým ročníkom, a to v dňoch 30. - 31. augusta 2019. Podarilo sa nám získať finančnú podporu zo Zamestnaneckého grantu Nadácie ZSE a teda opäť budeme vedieť materiálovo zabezpečiť nielen fotosúťaž, ale aj sprievodné podujatia pre vekovo rôznorodú skupinu nadšencov fotografie. Viac informácií hľadajte na www.oblacik.sk/fotomaraton/

Zuzana Brnoliaková

Míľa na Pumptracku spojená s pokusom o slovenský rekord

Poznáte to, na začiatku nového roka sedíte spolu s ostatnými členmi materského centra, bilancujete ten predchádzajúci a rozmyšľate čo nové prinesiete. Potom prídu otázky a tá najhlavnejšia či budeme robiť Míľu. Väčšina je za, len tí hlavní koordinátori majú hlavu v smútku že do čoho sa to zasa púšťame. Čas plynie ďalej a vaše centrum osloví niekto so skvelým nápadom. A takto nejakto to bolo aj u nás.

V našej malej obci pôsobí viacero občianskych združení a medzi nimi aj Cyklo Team Veľké Zálužie. Títo mladí chlapi milujú bicykle a hľadajú stále nové možnosti ako si spestriť svoju záľubu. Vznikla preto myšlienka jedného z členov spraviť v našej obci Pumptrack.

Čo je Pumptrack?

Pumptrack je špeciálne navrhnutá dráha určená predovšetkým pre horské a BMX bicykle, na ktorej je možné jazdiť bez pedálovania a rýchlosť získavať presúvaním ťažiska – odľahčovaním

a následným zatláčaním do vln a klopených zákrut. Najväčšou jeho výhodou je, že je vhodný pre všetky vekové kategórie. Môžu na ňom jazdiť už malé deti na odrážadlách, kolobežkách, ale aj pretekári. Pre začiatočníkov je výzva odjazdiť okruh bez pedálovania, postupne jazdci zlepšovaním techniky pohybu, tzv. pumpovania zvyšujú svoju rýchlosť, čím sa im následne otvárajú nové možnosti prejazdu prvkov s využitím pokročilejších techník. V rámci Nitrianskeho kraja bude toto prvý pumptrack.

Čo znamená spojenie Míle a Pumptracku?

Míľa je podujatie určené pre rodiny s deťmi. Pumptrack je určený pre všetkých – malých aj veľkých. Tak vznikla myšlienka slávnostného otvorenia a uvedenia do prevádzky Pumptrackovej dráhy na Míli. Zároveň sa pokúsime o slovenský rekord – koľko míľ sa za daný čas podarí spraviť na dráhe. Na rekorde sa môže zúčastniť každý kto chce a má záujem na akomkoľvek odrážadle, kolobežke, bicykli, skatebode, longbode, korčuľiach. Držte nám palce, aby vyšlo počasie a aby práca a energia, ktorú vkladáme či už do stavby pumptracku, ale aj do organizácie Míle bola ocenená zápisom do slovenských rekordov.

*Materské centrum BLŠKY
a Cyklo Team Veľké Zálužie*

Detské divadlo Malinka v MC Pastierik

Pastierik tento rok hľadal novú aktivitu pre deti, ktoré navštevujú škôlky a základné školy, aby tak naďalej mali možnosť prichádzať do nášho materského centra. S Konzervatóriom Jozefa Adamoviča v Košiciach spolupracujeme už dlhšie, a preto sme oslovili ich mladú, šikovnú a ambicióznou opernú režisérku MgA. Vendelínu Michnu. Pod jej vedením sa nám podarilo otvoriť detské divadlo Malinka, ktoré ja zamerané na detského herca i diváka.

Mladá režisérka pracuje s deťmi vo veku od 5 do 10 rokov. Pravidelne, jedenkrát týždenne sa stretávajú v našich priestoroch. Na hodinách sa venujú práci s telom, kultivácií reči, jej rozvoju a správnej dikcii. Zameriavajú sa na pohyb v priestore, na interakciu s hercami rovesníkmi i profesionálnymi umelcami. Dbajú na základné pochopenie hovoreného textu, na správne vedenie dialógov, ale aj na improvizáciu a ich vlastný vklad hranej postave.

Deti z divadielka Malinka sa prvýkrát predstavili na Mikulášskom podujatí v decembri 2018 v našom Materskom centre Pastierik, kde pripravili rozprávku o nezbedných čertíkoch, ktorí sa polepšili, aby dostali balíčky od Mikuláša. Deti svoje predstavenie odohrali štyrikrát s veľkým úspechom a vnútornou radosťou z prekonania všetkých umeleckých prekážok.

Spolu s nimi účinkovali aj študenti 3. ročníka hudobno - dramatického oddelenia Konzervatória Jozefa Adamoviča v Košiciach. V predstavení spoločne našťudovali aj dve piesne, ktoré upravil a nahral klavirista Peter Tomi Dis.art. Ich predstavenie videlo viac ako 200 detí a 400 rodičov, ktorí im v závere venovali dlhý a vďačný potlesk.

Deti z divadielka Malinka chystajú ďalšie predstavenie na podujatie Míľa pre mamu 11. mája 2019 v Košiciach na Furči - Rozprávku o Dvanástich sestrách. Keďže detí nie je dvanásť,

T - Systems

srdečne Vás pozývame na ich predstavenie, aby ste naživo videli, ako si pre vás upravili a pripravili túto rozprávku.

V júni sa uskutoční konkurz do nášho divadielka Malinka. Neváhajte nás kontaktovať už teraz na adrese: mcpastierik@gmail.com, a my vás na konkurz pozveme osobne.

V letných mesiacoch sa môžete zúčastniť Divadelného tábora Malinka. Viac o tomto a ďalších troch táboroch nájdete na www.mcpastierik.sk

Celé podujatie Míľa pre mamu sa uskutoční vďaka podpore Nadačného fondu T-Systems Slovakia spravovaného Karpatskou nadáciou a vy si budete môcť Rozprávku o dvanástich sestrách vychutnať v krásnych kostýmoch a so zaujímavou scénou.

*Tešíme sa na vás,
MC Pastierik, Košice*

MC Sovička s vôňou jari realizuje projekty

Nášmu materskému centru Sovička prvé jaré dni signalizujú, že postupne príde čas, kedy sa otvorí brána našej Exteriérovej záhrady. Ale pred tým nás čaká ešte veľa, veľa roboty. Prebudiť záhradu po zimnom spánku a postupne začať realizovať projekty, ktoré sa nám podarilo vyhrať. Tento rok sú to zatiaľ dva projekty, ktoré sa budú realizovať v záhrade.

S podporou ČSOB nadácie sme už začali realizovať projekt „Sovičkový FitPark“. V teplom počasí sme stihli už prvú dobrovoľnícku brigádu, kde naši šikovní oteckovia pripravovali plochu na cvičiacie stroje, mamičky postupne hrabali a čistili celú záhradu po zime a deti okrem lozenia po preliezkach stihli aj maľovať. V našom FitParku bude päť cvičiacich strojov, kde budú môcť cvičiť nielen mamičky ale aj oteckovia, starí rodičia..... Vychádzali sme z myšlienky, že „Zo spokojnej mamy, čerpá celá rodina“. A preto pobyt a pohyb na čerstvom vzduchu by mal byť našim základom, a to sa snažíme priblížiť v našej záhrade.

Vďaka programu Tesco „Vy rozhodujete, my pomáhame“ budeme môcť realizovať už tretí projekt. Tento krát to bude „Na krídlach Sovič-

ky“. V tomto projekte budeme v našej záhrade realizovať bezpečnú plochu pre najmenšie deti. Plocha bude z gumených dlaždíc ohraničená plastovými obrubníkmi. Na ploche budú prvky, ktoré budú deti motivovať k pohybu, rozvíjať ich motorické schopnosti a to všetko v prírode, kde budú počuť spev vtákov, vidieť modrú oblohu, môcť si chytiť trávu, piesok či hlinu. Keďže sme montessori friendly centrum, prvky, ktoré budú na ploche budú opäť blízke princípu pedagogiky Márie Montessori. Keďže v projektoch podporujeme hlavne naše lokálne firmy a predovšetkým slovenských výrobcov, tak tieto prvky budú od rodinnej firmy MonToy, ktorá vyrába krásne hand made slovenské drevené hračky. Nebude na ploche chýbať napríklad Piklerovej triangel, hojdacia doska.

Tento rok sa naše centrum vydalo aj ekologickjším smerom a spravili sme work shop o ZEROWASTE tipoch, kde si mamičky medzi sebou vymieňali svoje skúsenosti, tipy a triky. V apríli pridávame ku dňu zeme, ktorý bude 22.4.2019 zberné nádoby na použité zubné kefky. Budeme zbierať zvlášť

Curaprox kefky a zvlášť ostatné kefky. Už za sto kefiiek vieme získať do centra recyklovaný plastový kôš, ktorý môžeme rôzne použiť.

Už teraz sa tešíme na ďalšie projekty, výzvy, ktoré sa nám podarí ďalej realizovať a tak ich priblížiť našim mamám, deťom a aj celým rodinám a tým zvyšovať možnosti a atraktivitu trávenia voľného času v našom meste Sečovce.

*Tím MC Sovička,
Sečovce*

Znaková reč pre počujúce batolátá

Týmto článkom by som vám rada predstavila program Baby Signs®, Znakovú reč pre počujúce batolátá, ktorú sme sa rozhodli priblížiť aj mamičkám v Banskej Bystrici v Materskom centre Mamina, kde robím dobrovoľníčku. Som mamička na rodičovskej dovolenke a Znaková reč pre počujúce batolátá ma natolko zaujala, že som sa ju naučila a používala aj pri svojich dvoch dcérach. Materské centrum Mamina je občianske združenie založené mamičkami na materskej/rodičovskej dovolenke. Naším cieľom je pomáhať rodičom, aby trávili svoj čas s deťmi aktívne, našli odpovede na otázky, ktoré ich trápia, aby sa zdokonaľovali v starostlivosti o svoje dieťa, nestratili sociálne kontakty, či si našli chvíľku pre seba a oddýchli si. Slovo dalo slovo a s konateľkou nášho materského centra sme sa vyškolili a stali sa z nás certifikované lektorky programu Baby Signs®

Ide o jediný program znakovej reči pre batolátá, ktorý:

- bol testovaný na vedeckom základe;
- bol vytvorený špeciálne pre počujúce batolátá;

- vytvorili ho svetovo uznávaní odborníci v oblasti vývinu detí;
- je flexibilný natolko, že uspokojí potreby každej rodiny.

Hlavné prínosy:

- napomáha rozvoju hovorenej reči
- upevňuje puto medzi rodičmi a ich deťmi
- dáva impulz k intelektuálnemu rozvoju
- podporuje pozitívny emocionálny vývoj
- posilňuje sebadôveru detí
- umožňuje deťom zdieľať ich svet
- znižuje frustráciu a vytvára dôveru

História programu siaha do roku 1982, keď profesorky vývinovej psychológie Linda Acredolo, PhD. a Susan Goodwyn, PhD. objavili, že deti vo veku od 10 až do 24 mesiacov spontánne používajú jednoduché posunky alebo znaky na to, aby mohli vyjadriť slová, ktoré ešte nevedia vysloviť. Kurzy, ktoré prinášame našim rodičom, sú vhodné pre počujúce detičky od 6 mesiacov do 3 rokov. Zatiaľ ponúkame dva kurzy Znakujeme so spevom a hrou I. a Znakujeme so spevom a hrou II., z ktorých každý v sebe zahŕňa 7 stretnutí (vrátane jednej náhradnej hodiny) a každý z kurzov má svojich 6 tém. Tešíme sa na mamičky s deťmi.

*Mgr. Viera Longauerová,
lektorka programu Baby Signs®*

S bacilom MC v krvi

LUBKA BRÁNICKÁ – „Nie som na misiách v Afrike, ale snažím sa robiť v mojom meste niečo, čo je aspoň trochu prospešné.“

Meno, priezvisko, funkcia v MC, ÚMC
Lubica Bránická, štatutár v Rodinnom centre Drobček

Ako si sa dostala k práci v MC?

K práci v MC :) ...no s manželom sme sa vrátili z BA na Oravu a chceli sme tu vychovávať naše deti, ale po narodení mojich prvých 2 detí, som zistila, že u nás nie je nič pre deti do 6 rokov okrem škôlky. Keďže som chcela niečo viac pre moje deti, tak som začala rozmýšľať nad myšlienkou MC. Manžel ma v tom veľmi podporil, tak som išla do toho. Mala som ďalšie mamičky, čo sa do toho pustili so mnou. A začali sme sa stretávať a pozývať aj ďalšie mamičky. Po polro-

ku fungovania sme v januári 2009 založili naše rodinné centrum. No a odvtedy som štatutárkou. Cez centrum prešlo už veľmi veľa mamičiek a detičiek. Je úžasné keď stretnete deti, ktoré sú už na druhom stupni ZŠ a pamätajú si ako chodili do Drobčeka. Jasné, že boli aj krízy a chcela som to všetko nechať, ale mam úžasného manžela, ktorý ma vždy podporil ale aj povedal, že je už toho veľa.

Deti - mená a vek

Moje potešenia: Dávid 13, Saška 12, Eliška 8, Anžka 6, Maruška 7 mesiacov

Deti sú to najkrajšie, sú naša budúcnosť a naša radosť, len škoda, že tak rýchlo rastú.

Oblíbené a prečo?

Farba – tyrkysová

Jedlo – zelenina a ovocie na akýkoľvek spôsob

Slovo - úsmev

Ročné obdobie – jar (všetko sa prebúdz a ja tiež)

Záľuba – tvorenie, práca s deťmi, práca v záhrade, turistika.

Krátky zážitok z posledného obdobia v rodine (s manželom, deťmi...)

Zážitkov mám pri našich deťoch plno. Každý deň je iný. Pre mňa je momentálne úžasné pozorovať deti, ako sa hrajú s našou najmenšou Maruškou, ako ju učia, krmia a šantia. Je to naozaj dar mať deti. Sme za to veľmi vďační.

Životná filozofia

„Rodina je miestom lásky a života. Miestom, kde láska rodí život.“ — Ján Pavol II.

Krédo

No neviem asi som nad tým nikdy nerozmýšľala, ale páči sa mi výrok Matky Terezy „Milujúce srdce je veselé srdce.“

Ako ťa práca v MC zmenila?

To by možno lepšie vedeli porozprávať ľudia

okolo mňa a hlavne môj manžel. Zmenilo ma to asi dosť. Začala som si viac veriť, keď organizujeme akcie pre 1000 ľudí, musíte na sebe popracovať a mať okolo seba šikovných ľudí. Posunulo ma to aj profesijne, nie len v tom že viem zdvihnúť telefón a už si čokoľvek sama vybaviť, získať kontakty, ale začala som sa aj viac vzdelávať v súvislosti s prácou s deťmi. Či už pohybového vývoja detí alebo montessori vzdelávania. Viem už povedať aj nie. Keď máte rodinu a popri tom chcete niečo robiť, je to náročné, takže ako toho pribúdalo, začala som si viac strážiť môj čas s rodinou.

Odkaz mamám aktívnym v MC

Asi tolko: „Kto dáva, dostáva.“

Tohoto sa držím, nie som na misiách v Afrike, ale snažím sa robiť v mojom meste niečo čo je aspoň trochu spešné.

MAĽKA NÁKAČKOVÁ „Bol to užitočný čas, ktorý ma naplnil dobrým pocitom a krásnymi spomienkami.“

Meno, priezvisko, funkcia v MC, ÚMC
Martina Nákačková,

Tento rok je tomu 11 rokov odvtedy, ako som sa rozhodla stať sa dobrovoľníčkou MC Dupajda v Nižnej. Odvtedy sa Dupajda stala súčasťou môjho života. Niekedy takmer každodennou, inokedy, keď sa rodičovská dovolenka skončila, iba sporadickou. Momentálne som už zamestnaná, ale popri rodine a práci sa snažím pomôcť aspoň pri väčších projektoch a akciách.

Ako si sa dostala k práci v MC?

Bolo to v čase, keď som bola na materskej dovolenke, doštudovala som a zvykala som si žiť na opačnej strane republiky, kde som okrem manžela a jeho rodiny nikoho nepoznala. Vtedy som navštívila Dupajdu, kde som stretla kamarátku, s ktorou sme spoločne Dupajdu prebrali po mamách, ktoré nastúpili do práce. Bolo to pekné obdobie a rada na tieto moje „dupajdiacke“ začiatky spomínam.

Deti - mená a vek

Lucia - 13, Matúš - 10, Nikola - 5

Oblíbené a prečo?

Farba

Mám rada tyrkysovo- zelenú, ale aj kráľovskú modrú, lebo tá sa v šatníku potom dobre kombinuje

Jedlo

Všetky druhy polievok, najmä slepačí vývar, ktorý ma vždy tak príjemne zohreje a naplní novou energiou.

Slovo

„Mama.“ V tomto slove je veľká sila a slabosť a krehkosť zároveň. Mama je láska, ale aj bolesť a radosť. Je to slovo plné silných a príjemných emócií.

Ročné obdobie

Vždy sa najviac teším na začiatok leta. Vtedy, keď je dlho vidno, je krásne teplo a začínajú veľké prázdniny. Aj príroda vtedy srší životom a to ma nabíja energiou a pozitívnou náladou.

Záľuba

Aktívny oddych s rodinou. Túry v prírode, bicykel. Stretnutia s rodinou a priateľmi.

Krátky zážitok z posledného obdobia v rodine (s manželom, deťmi...)

Tak trochu mám rada tie momentky s deťmi, ktoré v tú chvíľu, keď sa stanú, vyvolajú problém a napätie, ale s odstupom času sú z nich úsmevné príhody. Jedna taká sa mi stala práve v túto

noc, keď som sa prebrala na to, že sa mi niečo veľmi čierne a lepkavé prilepilo na ruku. Zistila som, že je to smola, ktorú si dcéra „na tajnáša“ priniesla deň pred tým z prechádzky z lesa. Chcela si ju vraj vysušiť a vyrobiť korálik. Keď som nad ránom zúfalo vymieňala zlepený vančúš a čistila ruku, mladšia dcéra skonštatovala: „To mi pripomína tú smolu, čo sa lepí na päty, ale tebe, mami, na ruky.“ Stále neviem, ako sa tá smola dostala práve do mojej posteľe.

Životná filozofia

Ako spieva Sima Martausová vo svojej piesni: „Chcem normálny život a normálne dni... piecť buchty deťom... chovať včely... záhradu so susedmi zdieľať.“ Žiť obyčajný život tak trochu neobyčajne. Posilnená vierou v Boha pretvárajú svoj malý svet okolo seba svojou originalitou, schopnosťami a najmä láskou a skromnosťou. Je to práca na celý život :).

Krédo

Robiť malé veci s veľkou láskou. (Matka Tereza)

Ako tá práca v MC zmenila?

Naučila ma, že keď chcem niečo zmeniť, musím začať na tom aktívne pracovať ja. Že mojím lamentovaním sa veci nedajú do pohybu a veľa máme v rukách práve my sami. Zistila som, že sa dá veľa vecí zmeniť k lepšiemu, len treba mať odvalu a nebáť sa aj neúspechu. Život s Dupajdou je pre mňa aj veľkým obohatením najmä kvôli vzácnym ľuďom, ktorých som vďaka nej stretla.

Odkaz mamám aktívnym v MC

Potrebujeme vás! Materské centrá sú dôležitou súčasťou nášho života, života malých detí a aj spoločnosti. Potrebujeme vašu zaangažovanosť, hoci to nie je vždy ľahké. Keď spätne spomínam na chvíle, ktoré som venovala Dupajde, nikdy som ich neľutovala. Bol to užitočný čas, ktorý ma naplnil dobrým pocitom a krásnymi spomienkami.

KATKA SCOTT „Sme na rovnakej lodi s názvom materská dovolenka“

Meno, priezvisko, funkcia v MC, ÚMC

Katarína Scott, koordinátor projektov, reprezentovanie ÚMC v zahraničí a som kontaktná osoba v MINE - Medzinárodná sieť MC.

Ako si sa dostala k práci v MC

Počas materskej pri navštevovaní MC Dupajda som pomáhala s prekladmi a potom sa naskytla možnosť viesť projekty pre ÚMC.

Deti – mená a vek

Gregor – 8 rokov a Valentina 3 roky

Oblúbené a prečo?

Farba – modrá, pripomína mi nebo a more, teda slobodu

Jedlo – ázijská kuchyňa – pre rozmanitosť vôní a nezvyčajné kombinácie chutí

Slovo – Ahoj/Čauko – pozdrav, za ktorým na-

sleduje rozhovor... Rada sa ľuďmi rozprávam

Ročné obdobie – leto, dlhé dni a ešte dlhšie noci

Záľuba – prechádzky a celkovo pohyb vonka, ktoré sú zárukou jedinečných zážitkov

Krátky zážitok z posledného obdobia v rodine (s manželom, deťmi...)

Deti rastú, ale stále sa vedia tešiť z drobností a začínajú už aj rozumieť satire či vedieť sa zasmiať sám na sebe. Nemám konkrétny príklad, ale myslím, že to tak je v každej rodine. Keď som s Vale jeden celý deň strávila na úradoch, aby som vybavila napr. aktivačnú pracovníčku pre naše centrum, všade ma oslovovali pani Scott. Bolo to naozaj dosť často vyslovené a ona sa to naučila bezchybne vysloviť. Pri večeri mi Valentinka zrazu povedala: Ďakujem pani Scott. Na to sa ozval veľký smiech a celá rodina ma už inak v ten večer aj po nasledujúce dni inak nevolala... Nakoniec Valentinka priznala, že to nechápala, prečo ma tak volajú, veď ja som predsa mamina.....

Životná filozofia

Tešiť sa z každého dňa a opakovať plusy a poučiť sa z mínusov

Krédo

Ži a nechaj žiť

Ako ťa práca v MC zmenila?

Myslím si, že ma naučila byť vynalievavejšia a časovo zorganizovaná, ďalej ponúka nevšedné pracovné stretnutia s ľuďmi mimo SR, ktorí majú podobné zmýšľanie a odhodlanie meniť svet k lepšiemu.

Odkaz mamám aktívnym v MC

Podte do toho s nami, berte výzvy ako prichádzajú a buďte aktívne – vyslovte svoje názory aj bojujte za správne veci, ktoré pomôžu nielen vám, ale aj ostatným. Napokon sme na rovnakej lodi s názvom materská dovolenka – tak ju využite aj pre seba. Matky hýbu svetom, tú energiu treba násobiť!

POMÔŽTE DEŤOM ROZVÍJAŤ SA

NAKUPUJTE VÝROBKÝ NIŽŠIE
UVEDENÝCH ZNAČIEK A HLASUJTE
ZA SVOJE MATERSKÉ CENTRUM.

Viac na www.mojadm.sk/pomahamemc.

Výchova dieťaťa v zahraničí alebo iný kraj, iný mrav

Určite nie som prvý rodič čo vychováva svoje dieťa v zahraničí. Veľa z vás si to možno nevie ani predstaviť, a mnohí poznáte, čo všetko obnáša výchova dieťaťa v zahraničí. Tento problém sa hlavne týka detí, ktoré sa ako školopovinné museli presťahovať zo svojho rodiška do cudzej krajiny.

Na prvý pohľad sa to zdá ako veľký a stresujúci problém nielen pre nás, ale aj pre naše dieťa. Na začiatku sú to obavy a strach o to čo bude. Často-krát si kladieme otázky typu: „Ako ostatné deti príjmu naše dieťa medzi seba?“, „Ako sa dieťa aklimatizuje v novom prostredí?“, „A čo reč, ako sa v škole, a medzi novými kamarátmi dohovoria?“. Tieto, a mnohé ďalšie, otázky nám napadnú po presťahovaní sa s dieťaťom do zahraničia. Ale verte mi, častokrát sú to rodičia, a nie deti, ktoré majú so začlenením do spoločnosti problém. A darmo sa nehovorí Iný kraj, iný mrav.

Musíme hlavne myslieť na to, že krajina, do ktorej ideme nemusí mať podmienky, ktoré sme mali na Slovensku. Dokonca tam bude inak fungovať systém. A čo potom škola? Detské centrá? Alebo materské centrá? Ako školopovinné dieťa bude musieť navštevovať nielen tunajšiu školu, ale sa aj pripravovať na skúšky zo slovenského jazyka. Ako to všetko zvládnuť? Musíme rátať s

tým, že v mnohých oblastiach nemusia mať ani len detské centrá.

Ja už žijem dlhý čas v Zürichu a s týmto problémom som sa začal konfrontovať iba pred rokom. A ako sa mi podarilo začleniť syna do spoločnosti? No nebolo to jednoduché, ale mal som už určitú výhodu. Keďže som v Zürichu pôsobil dlhšiu dobu, poznal som reč a poznal som tunajšie pomery, čiže som bol vo výhode.

A čo výučba slovenského jazyka? Tak to mi pomohla Slovenská škola a škôlka v Zürichu www.slovenskaskola.ch, ktorú vedie pani riaditeľka Monika Mareková a jej tím učiteliek. Starajú sa o to, aby deti dostali dostatočné vzdelanie zo slovenského jazyka a gramatiky. Nie je to len tak obyčajná škola. Je to aj miesto, kde sa stretne množstvo mám a oteckov. Takýmto spôsobom si majú možnosť vymeniť skúsenosti vo výchove detí v zahraničí. Popri svojej práci organizujú pre slovenské deti v Zürichu množstvo kultúrno-zábavných podujatí ako maškarný ples pre deti, Mikuláša alebo zábavný program Dúhalka, ktorá mala veľký úspech.

Škoda len, že na mnohých miestach v zahraničí takéto školy, alebo materské centrá pre rodičov a ich deti v zahraničí chýbajú. A čo môžem poradiť ostatným rodičom, ktorí sa rozhodli skúsiť šťastie v zahraničí? Netreba sa báť, deti sú flexibilné a tie sa prispôbia rýchlejšie ako my. Hlavne musíme mať dostatok informácií o krajine do ktorej vstupujeme, dostatok financií a trpezlivosť.

Reiter Peter

Vďaka spoločnosti Pepco Slovensko členovia Únie materských centier budú mať možnosť skrášliť si svoje materské/rodinné centrum, a to nákupom výrobkov v ich sieti predajní, ale aj priamou finančnou podporou.

Sledujte náš FB - www.facebook.com/materekcentra.sk/, kde sa dozviete viac.

Mamy vplývajú na dejiny

Keď čerstvá mama, vdova Alžbeta, dcéra kráľa Žigmunda Luxemburského, chcela dať korunovať svojho trojmesačného syna Ladislava, ako legitímneho následníka trónu, musela s dvornou dámou Helenou Kottanorovou veľmi riskantne ukradnúť vlastné koronovačné insígnie. Netušila, ako tým ovplyvní dejiny. Chcela iba pre svojho syna to najlepšie. Kráľovský titul.

V dejinách Uhorska máme niekoľko ďalších príkladov toho, ako mamy ovplyvnili sled historických udalostí cez svojich potomkov.

Snáď najznámejšia z nich je mama Má-

Chlapci sa tvária že sú za sklom vystavení na Bratislavskom-hrade.

ria Terézia, o. i. uhorská kráľovná. Tá, popri vladárskych a manželských povinnostiach, osobne, i cez listy plné inštrukcií, dozerala na výchovu a život svojich 11-tich žijúcich detí.

Zaujímavá je aj mama uhorského kráľa Ondreja III., ktorý, krátko po svojej korunovácii,

Prečo má hrad toľko rôznych okien?

udelil mestu Prešporok privilégia slobodného kráľovského mesta. Kráľom sa však stal aj vďaka neúnavnej a rýchlej intervencii svojej milovanej mamy Thomasiny Marosiniovnej, ktorej potom udelil titul „kráľovná matka“.

A podobne, aj my dnes vplývame na dejiny výchovou svojich detí. Rovnako ako Mária Terézia, Thomasina či Alžbeta aj my pre nich robíme to najlepšie, čo vieme.

Jednou z možností, aké máme, je podporovať u našich detí záujem o predkov – o tých rodinných aj o tých celospoločenských.

Lebo, ako povedal okolo roku 50 pred n. l. slávny Cicero, „História je učiteľkou života“ a je v moci aj nás, matiek, ovplyvniť to, čo sa z histórie naše deti naučia, z čoho sa poučia, čo budú naše deti opakovať i to ako ochránia to dobré, čo nám predkovia zanechali. Umožňujme svojim deťom spoznávať históriu a stavať na jej základoch.

Ako podporiť u detí záujem o históriu?

- **Čítajme im aj o legendách, o povestiach**
Krásne, priam rozprávkové príbehy nájde-

me napríklad v knihách Dunajská kráľovná a Prešporský zvon od Márie Ďuričkovej. Alebo aj v knihe Staré povesti Slovenské, ktoré spísal Milan Ferko. Knižnice sú plné kníh, ktoré môžu nenápadne podnieť u detí zvedavosť a záujem o históriu.

• **Navštevujme s deťmi hrady a zámky, kaštiele a historické parky**

Počas prechádzky im porozprávajme aspoň kúsok z toho, čo poznáme z histórie. Keď to nevieme, tak sa pýtajme detí. Kto podľa teba žil tam vo veži, kde je to malé okno? Čo si myslíš, prečo je tu výklenok? Prečo tam ľudia vykopali studňu? Čo je na tej soche podľa teba zvláštne? Čo má v ruke ten pán na obraze? Pýtajme sa a nabádajme ich k premýšľaniu, k otázkam i ku zvedavosti.

• **Vezmime ich na prechádzku po historickom meste**

Bratislava je len jednou z mnohých prekrásnych historických miest na Slovensku. Spoznávať ju však môžu rovnako tí, ktorí do niekdajšieho Prešporoku pricestujú, ako aj tí, ktorí v dnešnej Bratislave žijú. V mnohých

Prečo má chlapec v ruke misku?

mestách sú zaujímavé budovy a historické pamiatky. Ukážme deťom, ktoré z nich sa najviac páčia nám a povedzme im aj to, čím nás zaujali. Nabádajme ich, aby aj oni ukázali na budovu, ktorá sa im páči. Pokojne im môžeme porozprávať aj o tom, ako vznikla zmrzlina či kolobežka. Keď to nevieme, tak sa pýtajme detí, čo si myslia. Verte, že o tom budú premýšľať a raz si to zistia a povedia vám to.

Viac nápadov na otázky počas prechádzok s deťmi po Bratislave nájdete na www.katarinakralikova.sk. V prípade záujmu pre vás a vaše deti rada urobím aj prehliadku so sprievodcovským výkladom zameraným na deti. Pre materské centrá ponúkam aj diskusné prednášky o tom, ako podporovať u detí záujem o našu krásnu a neobyčajnú históriu.

*text a foto: Mgr. Katarína Králiková,
sprievodkyňa dejinami a blogerka
www.katarinakralikova.sk*

Čo bolo za zamurovaným oknom?

AKO SA HRALI NAŠI?

NA DVOROCH A NA ULICIACH...
HAPPENING PROJEKTU AKO SA HRALI
NAŠI... (2019-2020)

MÚZEUM MESTA BRATISLAVY – ATELIÉR MÚZEUM MÁ BUDÚCNOSŤ

Pozýva na rodinné podujatie, kde sa zabavia a poučia deti aj rodičia

18. 5. 2018, 13.00 – 17.00 bude vaše nádvorie Starej radnice aj Primaciálne námestie

ZÁMER DVOJROČNÉHO PROJEKTU – AKO SA HRALI NAŠI... (2019 – 2020)

Istý významný psychológ raz napísal, že hra je vážna vec. Je to pravda najmä vtedy, keď sa zamýšľame nad hrou ako prostriedkom formovania detí, mladých ľudí, ich životného štýlu a postojev. V svojej podstate je však hra zábava na rôznych spôsob – spojená s pohybom (fyzická hra), s myslením (psychická hra), s predmetom – hračkou – cez ktorú deti spoznávajú svet dospelých a naopak dospelí svet detí. Hra nás však predovšetkým robí šťastnými a taká bola aj v minulosti. Svedčia o tom zachované hry a hračky napríklad v múzeách.

Múzeum mesta Bratislavy v roku 2019 – 2020 prostredníctvom Ateliéru Múzeum má budúcnosť otvára pomyslené dvere do depozitárov a ukazuje postupne svoje zbierky historických hračiek. Autorkám projektu Beáte Husovej a Martine Pavlíkánovej rezonovala v myslí táto téma už dlhšiu dobu a jednoznačne zvolili hru, rozprávanie a tvorivosť ako základný spôsob na zoznámenie sa s minulými generáciami ľudí. Gesciu na projekte prevzala kurátorka zbierky Marta Janovičková

Projekt bude počas svojho trvania podporovaný ďalšími sprievodnými aktivitami. Uvedený happening je jednou z nich.

Tak **Ako sa hrali naši...?** Stačí sa spýtať rodičov, starých rodičov – skrátka našich milovaných. Ešte lepšie je, ak existujú niekde

možno dobre uložené a možno len tak pohožené hračky, s ktorými sa naši milovaní hrali ako deti. Ich bábiky, autíčka, spoločenské hry. Nevyzerajú ako tie súčasné, ale predsa sú pôvabné.

Úplne najlepšie je, keď sú staré hračky, ktoré tešili deti a dospelých pred mnohými rokmi, uložené v depozitári, napr. Múzea mesta Bratislavy. Depozitár je zázračný priestor, v ktorom nachádzajú svoje útočisko všetky predmety, teda aj hračky, ktoré kedysi dávno patrili konkrétnym ľuďom. Predmety tam majú všetko, čo potrebujú: ošetrovanie, primeranú teplotu a vlhkosť vzduchu, pohodlné poličky, z ktorých vykúkajú.

ZÁMER HAPPINGU 18. 5. 2019, sobota

MMB – Ateliér Múzeum má budúcnosť vystúpi z projektom z interiérov múzea na verejný priestor – nádvorie Starej radnice (v prípade dažďa Faustova sieň) a Primaciálne námestie.

Program má ambíciu cielene osloviť čo najväčšiu skupinu návštevníkov rôznych vekových skupín, rodín. Cez neformálnosť upozorňuje na historické hračky z depozitára MMB, význam hry a jej podoby; na tradície; uchovávanie kultúrno-historického dedičstva. Porovnáva minulosť a súčasnosť, prepája generácie.

PROGRAM

PRIMACIÁLNE NÁMESTIE

13.00 / Cvičíme s TJ Sokol Bratislava
- rodičia a deti

14.00 / Cvičíme s TJ Sokol Bratislava – ženy

13.00 – 17.00 / Cvičíme a hráme sa na Primaciálnom námestí

- ✓ Skákanie gummy
- ✓ Kruhy hula hop
- ✓ Hra s karikou

- ✓ Skákacie vo vreci
- ✓ Chodenie na drevených lyžiach v páre
- ✓ Lopty a vyhadzovanie
- ✓ Hod na cieľ... (výroba pomôcky)
- ✓ Skákacie – škôlka
- ✓ Hra o guľôčky (výroba pomôcky)
- ✓ Chodúle
- ✓ Kútik pre najmenších návštevníkov
  - tunel na preliezanie a činky
- ✓ Skákacie cez švihadlo

NÁDVORIE STAREJ RADNICE

- ✓ Charitatívny predaj detských keramických diel z projektu Prechádzky s pánom Marquartom – výťažok venovaný na charitatívne účely
- ✓ Prichádza BUVIK, predaj detskej literatúry

14.30 – 19.00 / Moderovaný program a stretnutie s Ivetou Malachovskou

14.30 / Ako sa hrali naši...

Ateliér v troch blokoch: Čo si hračky šepkajú
Rozprávaj mi! Papierové múzeum

16.00 / Venovali 30 minút slávy Múzeu mesta Bratislavy

✓ Vyhlásenie víťazov výtvarnej súťaže

16.30 / Hra je vážna vec

✓ Moderované rozprávanie s psychologičkou na tému hra a dieťa

17.00 / Hra s knižkou

✓ Prichádza BUVIK

18.00 / Hra s pesničkou

✓ Spievajme si so Spievankovom, koncert na nádvorí Starej radnice

KONCERT FUNNY FELLOWS

21.00 / Od Prešporka po Bratislavu

✓ Koncert k výročiu 100 rokov pripojenia Bratislavy k Československu

ZÁŠTITU NAD PODUJATÍM PREVZAL PRIMÁTOR HLAVNÉHO MESTA SR BRATISLAVY MATÚŠ VALLO

Partneri projektu:

Hlavné mesto SR Bratislava,
Vydavateľstvo BUVIK, SPIEVANKOVO,
PREŠPORKOVO, Únia materských centier,

Mediálni partneri: INBA, RTVS Rádio Regina

*Bratislava, 2019, Beáta Husová,
Múzeum mesta Bratislavy*

S deťmi v parížskych múzeách

... alebo ako vzbudiť zvedavosť

Hej. Poviete si, že s deťmi je často lepšie ísť do lesa, ako do mesta. Nič nepokazia, nič nezahodia, do ničoho nenarazia. Ale parížske múzeá sú malých, často plienkových detí plné. Kdekoľvek vojdete, tam ich nájdete. Dokonca ich niekedy vidíte už zďaleka – ako špagát škôlkarských trpaslíkov v žltých a oranžových vestách, alebo vyštervané na rukách rodičov, ako pokojne tľapkajú prstíčkmi po skle (a napodiv: nikto ich neokrikuje), alebo ako sedia so svojimi učiteľmi pred obrazmi, zapisujú si do blokov... sú všade.

Hej. Deti sú pripravené na múzeá: ale čo je dôležitejšie, parížske múzeá sú pripravené na deti. Nie v tom, že by sa masívne prispôbovali niečomu ľahšiemu – takým tým sladkastým, ružovkastým spôsobom, výstavami či špecializovanými expozíciami pre malé deti (tých je naopak málo), ale myslia na ne: v (takmer) každej expozícii nájdete niečo, čo vytvára príbeh, k čomu detské oči zabľúdia a čomu sa dá čudovať, o čom sa dá rozprávať – a rodičia (ktorí nemusia vedieť všetko) nájdu všade vôdzky, ako rozprávať s deťmi o umení.

Ako vzbudiť zvedavosť.

A chcete aj konkrétne tipy? V Musee du Louvre nezabudnite ísť do egyptskej, alebo antickej expozície, alebo do priestoru Richelieu – všade sú vzdušné priestory, všade sa môžete pohybovať a všade nájdete exponáty s príbehom. V Musee de Branly nájdete množstvo príbehov z ďalej Oceánie, Blízkeho aj ďalekého východu – striedajú sa vo vitrínach, počujete autentický folklór, vidíte kúsky filmov, napríklad o tom, ako sa oblieka rôzne zvláštne oblečenie, alebo ako sa pletú japonské koše z bambusu. A nezabudnite na záhrady. Sú všade.

Mária Rojko a Ida Želinská
TOTO! je galéria

Materské centrá budú opäť inšpiratívnejšie!

Ôsmy ročník projektu pozná svojich víťazov

Projekt „Pomáhame materským centrá“ pozná mená desiatich víťazných materských a rodinných centier. Spoločnosti P&G a dm drogerie markt - organizátori iniciatívy - odovzdajú výhercom finančnú podporu v celkovej hodnote 10 000 eur na vytvorenie inšpiratívneho prostredia pre deti.

Projekt „Pomáhame materským centrá“ si svojím pokračovaním získal stále miesto v komunite mamičiek i celých rodín. Jednoduchý systém spočíval v nákupe produktov ako Pampers, Ariel, Lenor, Jar, Gillette, Venus a Oral-B od Procter and Gamble v predajniach dm alebo v e-shope, ktorý stačilo registrovať cez súťažný formulár. Následne mohli zákazníci venovať hlas svojmu materskému centru. Každé euro z nákupu znamenalo jeden hlas.

Prvé miesto tento rok obsadilo pezinské materské centrum MamaTataJa s 3237 hlasmi. Jedným z výherných centier sa stalo aj MC Slniečko, ktoré vďaka 1961 hlasom získalo finančnú odmenu vo výške 1 000 eur na vytvorenie inšpiratívneho prostredia pre šťastný a zdravý intelektuálny vývoj detí.

„Z výhry máme obrovskú radosť! Veľmi rady by sme tento rok spustili program Zdravé nôžky - zameraný práve na cvičenia rodičov a detí s plochými nôžkami, pretože od nôh a postoja záleží i zakrivenie chrbtice a tá je u mnohých detí už v mladšom školskom veku náchylná na poškodenia, ktoré majú nedozerné následky i v dospelosti. Ďalším našim cieľom je vyhovieť mamám a nájsť detskú psychologičku, ktorá by pravidelne diskutovala, robila besedy aj poradenstvo. Mnohé mamičky sa často nachádzajú v situáciách, kedy potrebujú pomoc a nevedia, kam sa môžu obrátiť. Aj vďaka výhre sa pokúsime naplniť naše motto: Keď je spokojná matka, je spokojné i dieťa a celá rodina,“ uviedla Jana Sýkorová, riaditeľka MC Slniečko.

Spoločnosť Procter & Gamble sa dlhodobo angažuje v aktivitách na podporu zdravého rozvoja detí po pohybovej aj intelektuálnej stránke. V rámci ôsmeho ročníka iniciatívy „Pomáhame materským centrá“ podporila spoločne s dm drogerie markt materské a rodinné centrá na Slovensku finančným darom v celkovej hodnote **10 000 eur**.

VODA ČISTÁ DO POSLEDNEJ KVAPKY Z PRAMEŇA V JASEŇOVE

Mimoriadne čistá Zlatá studňa dosahuje kvalitu dojčenskej vody, je optimálne mineralizovaná, má nízky obsah sodíka a je ideálna na každodenné pitie pre celú rodinu. Od najväčších po najmenších. [Viac na www.zlatastudna.sk](http://www.zlatastudna.sk)

**Zlatá
studňa**
PRAMEŇ Z JASEŇOVA